

O, omule! De câtă iubire te-ai împărtașit, cu câtă podobă ai fost înfrumșețat, și tu cât de greu ai păcătuit, cât de afund ai căzut! Și iarăși cu câtă iubire ai fost ridicat din blăstémul păcatului, cu ce jertfă neprețuită ai fost răscumpărat și curățit! Te aręți tu acum vrednic de atâta iubire, și de jertfa adusă pentru tine? Nu, căci tu nici acum nu încetezi a păcătui; nici acum nu ții și nu-ți păstrezi demnitatea ta!

Și: Frumos e omul Dómnne, când omul este om!

* * *

Cea mai alésă făptură a lui Dumneđeu, iubiților, e omul, el e mai pe urmă zidit, el e coróna tuturor făpturilor zidite de Dumneđeu. Dintre tóte ființele numai omul e înzéstreat cu suflet nemuritoriu, cu rațiune séu mînte și cu voință liberă.

De aici se vede, cât de înaltă și alésă trebuie să fie chemarea omului, pe care el are să o implinésca, după care el are să-și întocmésca întregă vieța sa.

Și care este chemarea acésta? Ni-o spune sfânta scriptură însăși, unde cetim că însuși Domnul nostru Iisus Christos ne đice: „Fiți desévêrșiți, precum și Tatăl vostru cel ceresc desévêrșit este“; érá în alt loc đice: „Așa să lumineze lumina vóstră înaintea ómenilor, ca vedënd faptele vóstre cele bune, să prémărescă pe Tatăl vostru din Ceriuri.“

Va sé đica: Chiemarea omului se cuprinde în aceea ca el să se nésuiască spre desévêrșire tot mai mult spre luminarea minții, tot mai mult spre sévêrșirea faptelor bune, — și astfel să prémărescă pe Tatăl ceresc, pe bunul Dumneđeu.

Avënd acestea în vedere putem đice cu drept cuvënt, că omul în trei direcțiuni are să-și îndrepteze activitatea sa: față cu Dumneđeu, față cu sine însuși și față cu deaprópele séu.

În ce privește activitatea omului față cu Dumneđeu acésta se cuprinde în credința, dragoste și nádejde.

Credința tare și neclătită, ținënd strêns și fără șovăire la legea strămoșescă, la învățaturile bisericii. Đic strêns și fără șovăire, pentru că cu deosebire în đilele nóstre mulți se află între noi, cari se mulțămesc numai cu recunoștința existenței unei ființe supreme, a lui Dumneđeu, se mulțămesc numai cu numele de creștin, dară nu voiesc să știe de învățaturile de credința ale Mântuitoriului Christos, păstrate și predate de biserica nóstră; nu voiesc să știe de întocmirile bisericești, de slujbile bisericești, de sfintele tainc, ci tóte acestea le bagateliséază și caută a familiarisa și pe alții cu vederile lor, spre marea lor pagubă sufletescă, căci đice Mântuitoriul: „Trebuie să vină scandale, vai însé omului acelaia, prin care vine scandalul.“

Dragostea? O! iubiților, dragostea este simțéméntul cel mai nobil. Dragostea înaltă pe om și i-l învrednicește a vedea pe Dumneđeu. Sfântul apostol Pavel đice: „Și acum rămâne credința, nádejdea și dragostea, aceste trei; dară dragostea este mai mare dintre acestea.“

Dragostea nóstră cătră Dumneđeu trebuie să fie un răspuns vrednic dragostei, ce Dumneđeu a arëtat față cu omul, trimițënd pe însuși Fiiul Séu în lume pentru mântuirea lui. Deci și noi să ne arëtăm dragostea nóstră prin aceea, că suntem gata a ne jertfi pentru credința nóstră strămoșescă, care sé baséză pe adevératele și nefalsificatele învățături ale lui Iisus Christos.

Érá nádejdea? Nádejdea în Dumneđeu trebuie să fie neclătită, isvorită din credința tare, și din dragoste ferbinte cătră Dumneđeu, căci psalmistul đice: „Fericit este acela, carele își pune nádejdea sa în Domnul“.

Să vin acum iubiților la activitatea omului față cu sine însuși.

Ce sé cere óre iubiților în prima linie dela om? Să cere ca să se silésca a-și desvolta tot mai mult puterile sale spirituale cu cari este înzéstreat de Dumneđeu, și acésta desvoltare se ajunge iubiților prin muncă neobosită; căci după cum đice sfântul Ioan Gură de aur: „nu spre a mânca, a bea și a ne îmbrăca suntem născuți“. Nu trăim dară pentru de a mânca, ci mîncăm ca să trăim. Nu trebuie deci să se aibă în vedere îndestulirea poftelor trupești, ci trebuințele sufletești. Poftele trupești omórá trupul, omórá atât pe singuraticul individ cât și popóre întregi, dacă acestea se supun lor. Din contră puterile spirituale, îngrijirea pentru desvoltarea acestor puteri, învioréză și oțlesc pe individul singuratic, érá pe popóre le înaltă și le dá puterea de a stăpâni pe altele. Dară trebuie să adaog aici numai decât, că dacă voim, ca desvoltarea puterilor spirituale séu sufletești să fie solidă și cu putere de vieță, este neapărat de lîpsă, ca ea să se facă pe base religióse și morale, căci dacă este lipsită de aceste base ea nu-și ajunge scopul, din contră, acele puteri se aservesc trebuințelor și poftelor trupești și acceleréză numai căderea atât a singuraticilor cât și a popórelor întregi, după cum ne arată istoria.

Ei bine, se va întreba cineva iubiților, cum? pe ce cale să ne dezvoltăm noi puterile noastre sufletești? cum să muncim noi spre acest scop?

Respunsul meu la aceste întrebări de astă dată, --- pentru trebuințele și neajunsurile de astăzi --- nu poate fi altul decât că: să punem umăr la umăr și să spriginim instituțiunile noastre culturale, biserica noastră, școala noastră; cu toții de o potrivă se lucrăm pentru îmbunătățirea stărei noastre materiale; pentruca astfel cu atât mai ușor se contribuim la îmbunătățirea și înmulțirea instituțiunilor noastre culturale. Căci, dacă vorbesc despre îmbunătățirea stărei materiale, atunci eu starea materială nu o privesc ca scop al muncii noastre, ci ca mijloc spre ajungerea scopului mai înalt, care trebuie să fie dezvoltarea și întărirea puterilor noastre spirituale, pe baze religioase și morale, și prin acestea, asigurarea existenței noastre, bine știind, că astăzi precum individul așa și poporul sărac este nebăgat în samă, este espus aservirii și în cele din urmă perirei. Mai pe urmă vom munci așa, că vom abandona cheltuelile pentru lucruri ne-
trebnice, nefolositoare și și superflue; ne vom abține de la luxul în mâncare, beutură și îmbrăcăminte, dând astfel și celor slabi dintre noi esemplu bun; ne vom abține de la petrecerile pre dese și mult costisitoare, cari scot avutul omului câștigat cu multă sudoare; vom îngriji de economia noastră, de măestria noastră; de altă parte ne vom sili a fi mai sirguitori în cercetarea sfintei biserici, îmbrățișând cu căldură biserica noastră strămoșească, căci știut este, că în proporția, în care scade cercetarea bisericii, temnițele se umplu. Prin o astfel de muncă, prin o astfel de ținută se întăresc puterea morală a omului, încrederea în sine, ajunge la cunoștința demnității sale de om, și câștigă nespuse de mult înaintea streinilor. Ba pe lângă o astfel de ținută și trupul omului câștigă, căci devine mai viu, mai sănătos, mai puternic, căci activitatea inviorază și oțelește puterile trupului, era lenevirea sau petrecerea în mâncări și altele, le molesesc și produc degenerare. Lenea și trândăvia sunt izvorul tuturor relelor, sunt ușile prin cari diavolul se furișează în mintea și în inima omului, și î-l îndemnează spre rău, era omul trebuie să fugă de rău și să înainteze în virtute, după cum ține sfântul Ioan Gură de aur.

Mărginindu-mă numai la cele țise pe scurt despre datorințele omului față cu sine însuși, voi atinge acum, erași pe scurt, activitatea lui față cu deapropiele său.

Omul fiind o ființă, ca să trăiască în societate, are fără îndoială și datorință față de aproapele său. De aceea și sună porunca Dămnului: „Iubește pe deapropiele țeu ca pe tine însuși“, și „ce ție nu-ți place altuia nu face“. Pentru ca oamenii să potă trăi în societate este neapărat de lipsă ca ei să țină aceste porunci, cari pentru omul creștin sunt de o valoare cu mult mai mare, căci el știe că Fiul lui Dumnezeu, Domnul nostru Iisus Christos a venit în lume ca pe toți oamenii să-i mântuască, și că deci Tatăl cere pe toți oamenii îi cuprinde în iubirea sa. Dragostea către deapropiele isvorește din dragostea către Dumnezeu și ea deci trebuie să se estindă și asupra inamicilor nostri. Acestă dragoste cere apoi ca omul să sprijinească pe deapropiele său în cele bune, și în lipsele lui să-i tindă mână de ajutoriu, și să se roge lui Dumnezeu pentru binele sufletesc al deapropelui.

Într'adevăr iubiților creștini, dacă omul î-și întocmește viața sa așa cum am arătat până acuma că are datorință a și-o întocmi: în ce lumină frumoasă se arată el? cât de alasă ființă a lui Dumnezeu ni se arată a fi el? Trebuie să țicem erași: **Frumos e omul Dămne, când omul este om!**

* * *

Din contră: **Urite omul Dămne, când omul nu e om!** Cum? se poate ca omul să nu fie om? Da se poate! Nici o fiară sălbatică nu este așa de grozavă ca omul, carele este stăpănit de patimă. Am vățut fiară sălbatică deșteptată în Cain când și-a ucis pe fratele său, și apoi în decursul timpului istoria ne arată foarte mulți oameni, cari în faptă mai rău și mai grăznic s'au purtat decât fiarele sălbatice; dară și viața de toate țilele ne arată astfel de exemple.

Acetă e urmarea acelu fact, că omul se subtrage de la datorințele sale mai înalte, cari cer ca dănsul să cunoască pe Dumnezeu și să năsuiască la perfecțiune religioasă și morală; el se abate de la calea adevărului și a dreptății și urmază numai calea, care socotesce, că îi satisface numai poftele sale egoistice; el nu voiesce să știe despre datorinți față de Dumnezeu, față de sine însuși și față de aproapele său, și astfel cu încetul perde credința în Dumnezeu, perde dragostea către Dumnezeu și perde nădejdea în Dumnezeu. Un astfel de om numai blăstăm aduce pe societatea omenască. și perire pentru sine însuși.

Și e lucru foarte natural, căci un om ca acetă nu caută bunurile sufletești, pentru cari este zidit, ci cele trecătoare pămăntești; el nu se acomodează ordinei morale ci o calcă pe acetă în picioare.

Mintea sa căutând numai cele pământești se întunecă pentru adevărurile mai înalte morale și perde cunoștința de Dumnezeu; pierdând mintea cunoștința de Dumnezeu voința omului în activitatea ei nu nisuește mai mult la dragostea către Dumnezeu, nu mai mult la împlinirea voinței lui Dumnezeu, ci ea are de țintă dragostea de sine însași, carea eschide apoi nu numai dragostea către Dumnezeu ci și dragostea către deapropoale; érá fericirea, un astfel de om, nu o caută în Dumnezeu, în ajungerea bunurilor cerești, ci în ajungerea bunurilor pământești, î-și caută și î-și află fericirea în împlinirea poftelor trupești. Un astfel de om devine sclav lui-și, poftelor sale, și la un astfel de om nici vorbă nu pôte fi de vieață religioasă și morală, de o vieață carea să aducă folóse societății omenesci.

Astfel iubiților s'a putut întâmpla, că în timpurile vechi, înainte de Christos, omenimea a pierdut adevărata cunoștință de Dumnezeu, și deși ea deoparte s'a fost rēdicat la o înălțime uimitóre în ce privește știința și cu deosebire artele, de altă parte a cădút așa de adēnc încât s'a închinat sórelui, stelelor, animalelor, și chipurilor cioplite, cărora li-s'au adus jertfe și de om; că a cădút așa de adēnc, încât vieața omului, demnitatea de om n'a avut nici un prețiu, a domnit tirănia cea mai cumplită, érá vieața morală pórtá timbrul corupțiunei, care corupțiune morală î-și ajunsse culmea pe timpul Nașterii Domnului Christos.

Dară sē căutăm numai în prejurul nostru, fiecarele din noi are experiență din vieața de tóte zilele, căci durere, și astăzi se află ómeni, cari nu cunosc autoritate nici dumnezeéscă nici omenéscă, cari numai persónei lor slujesc, se închină pântecelui — cum am dice — și astfel nu se sfiesc nici de cel mai mare réu, ba fără muștrare de conștiință sunt în stare să prădeze cele sfinte, se păgubéscă pe deapropoale lor în vieață și în avere.

O, cât ne tulbură, cât disgust însuflă în noi un astfel de om! Și deci adevérat: **Urit e omul Dómnne, cand omul nu e om!**

* * *

Iubiților! Domnul Iisus Christos căruia ne închinăm astăzi, vedēndu-L cu ochii nostri sufletesci ca un prunc în scutece înfășiat, ne-a învățat cum să ne întocmim vieața nóstră, însuși servindu-ne ca exemplu viu. Este deci datorința nóstră ca să urmăm învățaturei Lui! El ne-a ridicat din întunerec și ni-a luminaț mintea nóstră cu lumina cunoștinții de Dumnezeu, este deci datorința nóstră ca să ne folosim de acéstă lumină pentru binele și fericirea nóstră timpurală și vecinică. Fiind luminați cu lumina cunoștinții de Dumnezeu să ne nésuim cu totdeadinsul că să fim ómeni vrednici de numele „om”.

Să fim ómeni în înțelesul cel adevérat; și acésta cu atâta mai vėrtos, căci vedem o luptă continuă a popórelor pentru de a se afirma și a-și asigura un loc respectat în lume. Popórele mari ușor cutropesc pe cele mici, acésta are să ne servéscă cu un îndemn mai mult ca să fim deci neobosiți întru desvoltarea puterilor spirituale și morale, ceace putem face cu atât mai ușor, că — după cum am atins cu o altă ocaziune — Dumnezeu ne-a înzăstrat cu frumóse însușiri, recunoscute și de alte neamuri. Atērnă numai dela voi ca să aveți credință tare în Dumnezeu, să fiți credincioși sfintei nóstre maice bisericii strămoșesci, nelăsându-ve seduși de șópte ademenitóre, de învățături scâlciate, cari se aud pe alocurea, bine știind, că aceia cari se trudes a vė abate dela calea cea adevérată pe carea am umblat acuma aprópe dóuē mii de ani, numai binele vostru nu-l doresc, ci ei î-și caută interesul lor egoistic. Lucrați cu trezvie și cu bună cumpănire; sprijiniți cu deadinsul instituțiunile nóstre culturale, precum biserica și șcóla, că acestea ne oțelesc puterile spirituale și morale, și ne fac capabili de resistință contra valurilor cutropitóre ale spiritului timpului de astăzi, și „fericit este omul, care a aflat înțelepciunea, și omul care a căștigat înțelegere“, dice scriptura; fiți lucrători și cruțători, căci prin acésta se asigură bunăstarea vóstră materială, carea apoi ve face mai conștii de demnitatea vóstră și ve feresce de aservire, deoparte, érá de altă parte ve dá în mână mijlóce pentru susținerea cu înlesnire a instituțiunilor nóstre culturale de cari avem mare lipsă; fiți cumpătați în mâncări și beuturi, în îmbrăcăminte și petreceri, căci acestea deschid ușă largă la moliciune trupéscă și la depravare, corupțiune morală, care vinde casa și moșia, face din stăpēr slugă, și mai pe urmă aduce perire totală; sprijiniți-ve unul pe altul în dragoste frătescă, căci numai prin sprijinire și dragoste împrumutată se pot face lucruri alese; fiecarele dintre voi să-și împlinéscă cu tótă conștiința datorințele chiemărei sale.

Astfel lucrând ne vom asigura pe acest pământ, între celelalte popóre, un loc respectat, érá în faptele nóstre cele bune se va prémări Tatăl nostru cel ceresc.

Acestea, iubitorilor, am aflat cu cale a vi-le arăta și a vi-le pune la inimă acum când sărbăm Nașterea Domnului nostru Iisus Christos, și vă îndemn cu totadinsul ca să ascultați și să urmați sfaturile mele arhieresti, căci astfel făcând aducem laudă și mulțămită lui Dumnezeu, carele binecuvântat și prémărit să fie de totă suflarea în vecii vecilor. Amin!

Împărtășindu-vă binecuvântarea arhierescă sum

Al Vostru tuturor

Caransebeș la sărbătorea Nașterei Domnului 1903

de tot binele voitoriu

Nicolae Popea m. p.

Episcop.

Pomul Crăciunului

Tu n'ai văzut pădurea, copile drag al meu —
Pădurea iarna doarme, c'asa vrea Dumnezeu.

Și numai câte-un viscol o bate une-ori,
Ea plânge-atunci cu hohot, cuprinsă de flori,

Și tace-apoi și-adoarme când viscolete pier.
În noaptea asta însă vin îngerii din cer

Și zboară 'ncet de-alungul pădurilor de brad,
Și cântă 'ncet; și mere și flori din sin le cad.

Iar florile s'anină de ramuri până jos
Și-i cântec și lumină... și-așa e de frumos!

Iar brazii se deșteaptă, se miră asta ce-i,
Se bucură și cântă ca îngerii și ei.

Tu n'ai văzut pădurea, copile drag al meu,
Dar uite ce-ți trimise dintr'însa Dumnezeu.

Un înger rupse-o creangă din brazii cu făclii
Așa cum a găsit-o, cu flori și jucării.

Departa într'un staul e'n fașe-acum Isus,
Și îngerii, o, câte și câte i-au adus!

Dar el e bun și împarte la toți câți îl iubesc —
Tu vino, și te'nchină, zi „Doamne-ți mulțămesc“.

G. Coșbuc

Tabla dela Lăgoj

II de Dr. Petru Dăbulea

Se susține, că „Tabla dela Lăgoj“ e foarte veche.

Dar „limba scrisă pe tablă“ — zice d-l Branisco — „e atât de recentă — ca să nu-i zic: modernă — încât abstrăgând dela unile particularități, am putea zice că e limba vorbită în zilele noastre. Și această constatare ne pune pe gânduri“.

O astfel de particularitate este cuvântul „legu-te“, care după numitul domn salvează vechimea tablei. „Legu-to“ n'are nimic de a face cu „a lega“ (dela lat. „ligare“) al nostru, ci cu latinescul „legere“ (a ceti), — cuvânt acum cu înțeles întunecat și pierdut din limbă, dar care odinioară a avut înțelesul de „a blăstema“. După

d-l Branisco noțiunea „a blăstema“ o esprimau oare când Românii prin „legere“, mai târziu prin „legere“ și „a blăstema“, iar mai pe urmă și și astăzi prin „a blăstema“. Prin urmare tabla e foarte veche, e de pe timpul când „leg“ era sinonim cu „blastem“, mai ales și pentru motivul, că astăzi avem în cărțile bisericesci — după cât scie d-l Branisco — numai „desleg“: a elibera de sub blăstem și a scăpa de necurație și neputință.

Așa raționează d-l Branisco scriind nisce articoli foarte interesanți și totodată captivatori, pentru ca să-și dovedească susținerea.

Dar „legu-te“ n'are nimic de a face cu „legere“ al d-lui Branisco, ci este curatul „legu-te“ dela latinescul „ligare“. Acoasta ușor se constată din textul cu „legu-te“ al tablei și din limba noastră bisericească.

Textul tablei începe cu „Evangelia dela Mateiu“ (c. 10 v. 5—14), în care cetim, că „chiomând Isus pe cei 12 ucenici ai săi, *li-a dat putere preste duhurile cele necurate, ca să scoată pre ele și să vindece toată boala și neputința dela oameni....* Pe acești 12 i-a trimis Isus poruncindu-le:... umblând propovăduiți zicând, că s'a apropiat împărăția ceriului. Pre cei bolnavi vindecați... *draci scoateți....*“

După această evanghelie urmează „rugăciunea-exorcisare“: „În numele Tatălui... *Legu-te* diavole cu sânta Troiță... *legu-te* și te *blastem....*“

Legătura între evanghelie și „rugăciunea-exorcisare“ este evidentă și bazată pe practica bisericii noastre. Mai întâiu cuvintele, prin cari Isus dă apostolilor și așa și urmașilor lor, preoților, *putere* asupra diavolului și apoi esercierea acestei puteri.

În ce constă această putere? În a lega și blăstema pe diavol, ca să nu aiba putere asupra robului lui Dumnezeu....

Ce însămnă cuvântul „a lega“? Pentru a răspunde la această întrebare nu avem decât să recurgem la s. Scriptură, căci *sciut este, că toate rugăciunile și cântările noastre bisericesci sunt înocmite,*

sunt compuse din cuvinte și propozițiuni întregi din sânta Scriptură.

Cuvântul „a lega“ (dela „ligare“) obvine în sânta Scriptură de nenumărate ori cu felurite înțelesuri. Iată câte-va eșemple: *a lega în snopi* (Mat. 13, 30); *Varava era legat cu cei ce se resculaseră* (Marcu 15, 7); *Pavel legat în Roma* (Col. 4, 3); *pe o femeie o legase Satana și Isus o deslega din legătura ei* (Luc. 13, 16); *fața lui Lazar cu mărămă era legată* (Ioan 21, 44); *„Ori ce veți lega (a ținea, a nu ierta păcatele) pe pământ, va fi legat și în ceriu... ori ce veți deslega...“* (Mat. 16, 19); *„Mierea cu bărbat legată este bărbatului“* (Rom. 7, 2); *Pavel legat cu Duhul merge în Ierusalim* (Fapt. 20, 22); *a lega cuiva sarcini grele* (Mat. 23, 4); *a lega* cuvintele Domnului *de mână sau de degete* = a ținea în evidență (5. Moise 6, 8; 11, 18); cuvântul Domnului nu se *leagă* = împedecă (2. Tim. 2, 9) etc.

Cuvântul „a lega“ în înțelesul din rugăciunea tablei, adecă „a lega pe diavolul“ obvine în sânta Scriptură la Mateiu cap 12. Reproduc pentru lămurire din Biblia lui Șaguna versurile 22—29.

„Atunci s'a adus lui (Isus) un îndrăcit, orb și mut, și l-a tămăduit pe el, cât cel orb și mut, și vorbea și vedea. Și se mirau toate popoarele și ziceau: „Au doară acesta este Cristos Fiul lui David!“ Iară fariseii auzind, au zis: „Acesta nu scoate dracii fără numai cu Voelzevul domnului dracilor“. Iară Isus sciind gândurile lor li-a zis lor: „Toată împărăția, ce se împărăchează între sine, se va pustii, și toată cetatea sau casa, ce se împarechează între sine, nu va sta. Și dacă satana scoate pe satana, între sine s'au împarecheat, cum dară va sta împărăția lui? Și dacă eu cu Voelzevul scot dracii, fiii voștri cu cine-i scot: pentru aceasta ei vor fi judecătorii voștri. Iară dacă *eu cu Duhul lui Dumnezeu scot dracii* a ajuns dară la voi împărăția lui Dumnezeu. Sau cum poate cineva să intre în casa celui tare și să jăfuească vasele lui, de nu va *lega* întâiu pe cel tare și atunci va jăfui casa lui“.

Atât de lămurit spune aci Isus, că ce trebuie să faci cu „cel tare“, adecă cu Veezevul, pentru ca să poți „jefui casa lui“, adecă să poți scoate draci, încât nu mai e trebuință de esplicare: *să-l legi*.

Și că acest „legi“ (dela „ligare“) nu are nimic de a face cu cuvântul „legere“ al d-lui Branisce, ne dovedesce deplin textul original al santei Scripturi, de unde își are originea »*legu-te*« al tablei. În textul original al santei Scripturi cuvântul „va lega“ (dela Mateiu 12, 29) este „*δῆσον*“ delat „*δέω*“ ce însemnă „ligare“, „a lega“, germanesce „binden“; Dr. Schirlitz traduce — în dicționarul său la T. N. — pe *δέω* din locul acesta cu „fesseln“; iară G. Büchner în

„Bibl. Concordanz“ espică pe „*δέω* = binden“ așa: „Einem, etwas, Einhalt thun, dessen Gewalt hommen, dass er nicht vermögend bleibt, das, was er will, auszuführen“.

Chiar în acest înțeles obvine cuvântul „a lega“ în Apoc. 20, 1: „Și am văzut Înger pogorindu-se din ceriu, având... laț mare în mână sa, și a prins pe bălaur, șerpele cel vechiu, care este diavolul și satana, și l-a *legat* (δῆσον) pe el“. Repetesc: cuvântul „*δέω* = ligare“ nici când nu însemnă „legere“ și cu înțelesul de „a blăstăma“ nu obvine nicăiri, nici în sânta Scriptură, nici în cărțile noastre liturgice.

În cărțile noastre bisericesci încă poate da d-l Branisce de cuvântul „a lega“ în înțelesul nostru. Stichira III dela Fericirile glasului 4 sună: „Zapisul nostru pre cruce l-ai rupt și socofindu-te între cei moți, pe tiranul cel de acolo l-ai *legat* mântuind pre toți din legăturile iadului...“

Tot așa poate afla d-l Branisce în cărțile noastre bisericesci cuvântul „a deslega“ în contrast nu numai cu „a lega“, ci chiar cu „a fereca = fesseln“. D. e. în „Troparele morților“, glas 4: „Tu ești Dumnezeu, carele ai *deslegat* durerile celor *ferecați*...“

Prin urmare vechimea tablei nu se poate hotărî după cuvântul ichipuit „legu-te“ al tablei.

Varietăți

Maiestatea sa Regina României a serbat Marți în 16 l. c. a 60 aniversare a născerii sale. Din acest incident Regina Elesaveta a fost felicitată în numele țerii de consiliul de ministri din România, apoi de toate autoritățile publice din țară, precum și de înalții demnitari, funcționari, oficeri și alți notabili. Străinătatea încă a adus omagiile sale măritei regine și laureatei scriitoare.

Răscumperarea felicitărilor de anul nou. În favorul fondului de ajutorare „Ioan Popasu“ au răscumperat felicitările de anul nou următorii domni: Dr. Iosif Olariu 3 cor., Patriciu Drăgălina 3 cor., Dr. Constantin Popasu 5 cor., Enea Hodoș 2 cor., Dr. Petru Barbu 2 cor., Dr. George Dragomir 2 cor., A. Sequens 2 cor. — *Dr. Iosif Olariu*, președinte. *Dr. George Dragomir*, cassariu.

Pe sama Mănăstirei din „Godinova“ au mai contribuit Sântia Sa părintele Nicolae Cornean din Apadia 10 cor., Mult stimatul Domn Ioan Marcu învățătoriu pensionat 10 cor., Damaschin și soția Ana Gruescu din Bocșa-montană, 10 cor. Dumnezeu să primească și această jertfă întru pomenirea și iertarea păcatelor lor. *Macarie Gușcă* monach.

Bibliografie

Căliindariul plugariului pe anul visect 1904. Anul XII. Prețul 44 fileri. Brașov, 1903. Editura Tipografiei A. Mureșian.

Au apărut și se pot procura dela Librăria diecesană din Caransebeș: a) **Istorieoare religioase-morale** I. Carte de religieune pentru școalele elementare de **Dr. Petru Barbu**, edițiunea II. Prețul 30 fil. b) „**Preparațiuni** la Cărțile de religieune pentru școalele elementare ale prof. Dr. Petru Barbu, de **Petru Buzera**, Partea I: **Istorieoare religioase-morale**“ (Format 8°, pag. 100, prețul 1 coroană).

Istorieoarele religioase-morale sunt prima materie de religieune în școalele elementare, ce pregătesc școlarii începători pentru materia biblică și cea istorico-bisericască. În legătură cu serbătorile mari de preste an se propun elevilor începători și unele *momente mai însemnate din viața lui Isus*. Așa Nascerea, Botezul, Sufărințele, Învierea și Înălțarea Domnului. Pe lângă aceasta apoi oare-cari *rugăciuni ușoare, cântări liturgice și esplicarea unor acte liturgice*.

Cartea „**Istorieoare religioase-morale**“ conține materia indicată mai sus.

În „**Preparațiuni...**“ sunt prelucrate 31 de istorioare religioase-morale, între care 5 luate din viața lui Isus, după principiile școalei herbert-zilleriane, cari principii sunt arătate pe scurt în „Introducere“ broșurii, apoi mai multe *rugăciuni*: de dimineața și sara, înainte și după mâncare, pentru părinți, *cântări* etc.

Este lucru cunoscut ce problemă grea de rezolvat are catichetul, respective învățatoriul, cari conscii de chemarea lor, nu intră, nu pot să între nepregătiți în școală. Cât de grea e această lucrare pentru catichetii și învățătorii neinițiați în ale instrucției, o pot ști numai aceia, cari au dat de astfel de greutate. Și iarăși, cât îi este de greu unui catichet, respective unui învățătoriu, să se prepareze pentru fiecare oară de instrucție, cât timp și câtă încordare reclamă numai schițarea în liniamentele cele mai generale a unei lecții considerând și multele ocupațiuni, la cari sunt obligați, afară de școală, prin chemarea lor atât preotul cât și învățătoriu.

Este deci încontestabil, că aproape toți catichetii și învățătorii simt lipsa unor îndreptare, cari să le arate calea, ce are a se urma la propunerea diferitelor materii de învățământ. Și această lipsă se simte cu atât mai vârtos, că la noi pe terenul literaturii didactice s'a lucrat foarte puțin în această direcție.

„Preparațiunile“ din chestiune au de scop a umplea un gol de mult simțit pe terenul istrucției în religie. Din acest motiv se și trage asupra lor atențiunea catichetilor și învățătorilor nostri.

*

În editura Tipografiei și Librăriei diecesane din Caransebeș a apărut:

Calendarul Românului pe anul visect dela Cristos 1904. Anul al XVI-le. Prețul 25 cr. Cuprinsul: *Cronologie* pe anul 1904. *Partea calendaristică* cu povețe economice, prevestirea timpului și notițe. *Genealogia* casei domnitoare austriace și *regenții* celor-alalte state europene. *Tabela taxelor* de poșta și telegraf. *Scalele* de timbre. *Șematismul bisericii* ortodox-orientale române din Ungaria și Transilvania și spec al diecesei Caransebeșului. *Partea literară*: Din ale neamului nostru (urmare din anul trecut). Vechea reședință episcopescă (cu ilustrațiune). Icoana făcătoare de minuni (de V. A. Urechia). Zeno Mocsonyi de Foen (cu fotografie). Legenda pământului. Singura palmă. O Spovadă. Traian Doda 1822—1895 (cu fotografie). Comunitatea de avere (cu ilustrațiune). Ilie Curescu (cu fotografie). Graniceriu, dramă populară

în doauae acte. — *Economie*: Din legumărit (de Iosif Bălan). *Sfaturi*. *Poesii*. *Trei colinzi*. *Epigrame*. *Felurimii*: *Anecdote*, *Cuvinte înțelepte*, *Cimilituri*. *Consemnarea* târgurilor din Ungaria și Ardeal. *Anunțe*.

*

„**Bănățanul**“, calendariu pentru popor pe anul visect dela Christos 1904. Anul al V-lea. Prețul 15 cr. Editura și Tipariul „Tipografiei și Librăriei diecesane“ din Caransebeș. Pe lângă *Partea calendaristică*, cu *Povețe economice*, *Prevestirea timpului* și *Notițe*, conține: *Cronologia pe anul 1904*, *Genealogia casei domnitoare Austrice* și *regenții celor-alalte case domnitoare din Europa*, *Scalele de timbre*, iar în *Partea literară*: Din ale neamului nostru (continuare din anul trecut), *Legenda pământului* și a muncii, *Economie* (din legumărit), *Sfaturi*, *Poesii*, *Trei colinzi*, *Epigrame*, *Felurimii* și *Consemnarea* târgurilor din Ungaria și Ardeal.

A V I S

Onoratele comune bisericesci, cari restează cu abonamentul la „Foia Diecesană“, precum și singuraticii, cari sunt în restantă pentru călindare sau altele, sunt rugați, ca în interesul lor propriu să binevoiască a-și plăti cât mai curând datoriile lor la subsemnata administrațiune în Caransebeș, căci la din contră vom fi siliți a încassa dela dînșii pretensiunile noastre pe calea procesului, prin ce s'ar cauza numai spese, fără trebuință.

Administrațiunea

Tipografe și Librăriei Diecesane.

Licitațiune minuendă

Pentru repararea, acoperirea cu țiglă a bisericii din **Bucoșnița** precum și facerea unui cor în biserică, cu încuviințarea Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 16 Septembrie a. c. Nr 3354 B. se eserie licitațiune minuendă pe ziua de 30 Ianuarie (12 Februarie) 1904 la 10 oare a. m., care se va ținea în școala din Bucușnița.

Prețul de esclamare 1152 cor. 52 fil.

Reflectanții vor avea înainte de licitațiune a depune vadiul de 10%.

Planul și specificațiunile de spese și măsuri se pot vedea la oficiul parohial din Bucușnița.

Bucușnița în 4/17 Decembre 1903

3—3 [66]

Comitetul parohial.

Pe basa încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 22 Octobree 1903 Nr. 3651 B. se eserie licitațiune minuendă pertru astrucarea turnului sântei biserici cu tinichea de aramă, repararea turnului și bisericii pe din afară, dimpreună cu zidul care încunjură curtea sântei biserici și facerea unei porți de fel din comuna **Borlovenii-Vechi**, protopresbiteratul Mehadiie, cu prețul de esclamare de 2194 coroane.

Licitațiunea se va ținea la 18/31 Ianuarie 1904 la 2 oare după amezii în localitatea cancelăriei parohiale din loc.

Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10% din prețul escianării în bani gata ori hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedea la presidiul comitetului parohial în ori ce zi.

Borlovenii-Vechi în 15.28 Decembrie 1903.

Timoteiu Borchescu **Ioan Bojinescu**
preot și președ. com. par. 2—3 [70] notariul comitetului.

Concurse

Pentru ocuparea postului de preot în parohia de clasa a II-a din comuna **Maciova**, protopresbiteratului Carasebeșului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele :

1. Doauă sesiuni parohiale în complex de 64 jugere.
2. Birul parohial câte doauă coroane în bani sau 15 oche de cucuruz dela fiecare număr de casă.
3. Venitele stolare uzuatate în comună, dela boteze, cununii, înmormântări, praznice etc.
4. Alte venituri accidentale în sumă de 100 coroane.

De cortel va îngrijii comuna bisericească.

În caz când nu vor reflecta concurenți cu calificare pentru parohii de clasa II-a, vor fi admiși și concurenți cu calificare pentru parohii de clasa III-a.

Concurenții sunt poftiți, ca pe lângă prealabila încunoscințare a Prea Onoratului Domn Protopresbiter să se prezenteze în biserica parohială și să-și trimită recursurile P. O. Domn Protopresbiter în Caransebeș.

Maciova în 5 Octomvre 1903.

2—3 [68] **Comitetul parohial**

În conșlegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza decisului Venerabilului Consistoriu dtdo 27 August 1903 Nr. 2849 B. se escrie concurs pentru ocuparea parohiei de cl. I. din **Lighed**, protopresbiteratul Ciacovei, cu termen de recurgero de 30 de zile dela prima publicare.

Dotatiunea constă :

1. Din o sesiune parohială de 36 jugere 900□ st. după care are a se purta sarcinile publice.
2. Birul parohial usuat.
3. Stola usuată.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și subștearnă petițiunile instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial. Prea Onoratului. Oficiu protopresbiteral.

Întrucât competenți de cl. I nu vor concura, se admit și de cl. II.

În fine recurenții sunt poftiți a se presenta în vre-o Duminică sau serbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare bisericească.

Lighed din ședința comitetului parohial ținută la 31 Octombre. s. v. 1903. 3—3 [67]

Dănilă Cereguțiu m. p. **Petru Arnăut** m. p.
preș. com. par. not. com. par.

În conșlegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu dtdo 24 Septembrie Nr. 3368 S. 1903. pentru ocuparea definitivă a postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din **Ciuchiciu**, protopresbiteratul Bisericii

Albe, se escrie concurs pentru clasele inferioare I II cu termen de alegere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele :

1. Salariu în bani gata 600 cor.
2. Cortel liber în localul școlii.
3. Diurnele pentru conferințele învățătoresci și adunarea generală 50 cor.
4. Lemne pentru învățătoriu și școală 50 cor.
5. Scripturistica 8 cor.
6. Curatoratul școlii, cu care se concrede învățătoriu, 32 cor.
7. O grădină estravilană de 1.200□ pe locul „Ogașu lui Chogoș“.

Pentru înmormântări, unde va fi poftit, 40 fil.

Doritorii de a ocupa acest post sunt îndatorăți în termenul prescriis a-și trimită recursurile, ajustate conform normelor din vigoare, Prea On. Oficiu protopresbiteral în lam.

Pentru serviciile prestate înainte în alte comune, comuna bisericească nu acoardă nici un favor.

Alesul învățătoriu va avea se poarte scripturistica în ședințele comitetului parohial și ale sinodului, și dacă va fi însărcinat cu facerea socoților bisericești și ale cultului, pe lângă remunerațiune de 20 cor. anual, va fi îndatorat a le face. Concurenții cei ce vor avea 4 clase gimnasiale sau reale, și cari vor fi în stare a conduce corul, sunt preferiți.

În fine alegendul învățătoriu este îndatorat a conduce cântarea în strana stângă.

Din ședința comitetului parohial din *Ciuchiciu* ținută la 27 Novembre 1903. 1—3 [71]

Iacob Brnzei m. p. **Svetozar Mutașcu** m. p.
președ. com. par. not. com. par.

În conșlegere cu mine: *Filiș Adam*, protopresbiter.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan dtdo 10 Novembre Nr. 4005 B. ex 1903, se escrie concurs pentru ocuparea postului de paroh la parohia de clasa I din *Mircovaș*, protopresbiteratul Bisericii-Albe, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele :

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jugere de pământ arătoriu de clasa I, după care e a se purta și sarcinile publice.
2. Un plaț parohial intravilan de 600□, fără casă parohială.
3. Doauă grădini estravilane una 800□ și alta de 200□.
4. Stola usuată.

Doritorii de a ocupa acest post au se trimită suplicile instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din *Mircovașiu*, Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral al Bisericii-Albe în lam.

Recurenții sunt poftiți a se presenta în vre-o Duminică sau serbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar aceasta cu prealabila învoire a protopresbiterului tractual și nici de cum în ziua alegerii.

Dat în *Mircovaș* din ședința comitetului parohial ținută 24 Novembre 1903. 1—3 [72]

Ioan Buică m. p. **Paun Ciuciu** m. p.
not. com. par. președ com. par.

În conșlegere cu mine: *Filiș Adam*, protopresbiter.